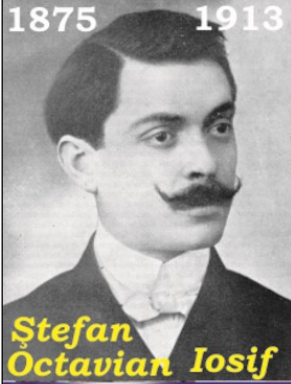

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (XXXVI):
 regulele polemicii corecte și demne!- singurul poet subiectiv al tinerilor?
 - E ca un fel de poliție socială, literară, științifică! - acel monstru estetic?

Anul Iorga Anul sămănătoristilor	regulele polemicii corecte și demne!		un organism social
	Polemică înseamnă luptă		
	Polemisează omul cinstit ...		
	Polemisează acela care se vede atacat fără dreptate ...		
	Polemisează acela care înfățișează idei ce i se par mîntuitoare ...		
Polemisează omul de gust ...			
Polemisează omul de știință serios ..			
Aceasta e polemica bună, ...!			
1875 1913 Ștefan Octavian Iosif	E ca un fel de poliție socială, literară, științifică.		prin cultură
	Icoanele sînt culese în Carpați. Carpații de aici sau de dincolo?		
	singurul poet subiectiv al tinerilor, singurul dintre adevărații poeți care poate vorbi și pentru sine		
			
șagunism - tribunism - sămănătorism			

Articolul «“Credințe” de Iosif» al istoricului Nicole Iorga - apărut în revista “Sămănătorul” nr. 46 (13 Novembre 1905) – dezvăluie personalitatea poetului Ștefan Octavian Iosif, membru fondator al Societății Scriitorilor Români. Continuăm reproducerea: «E același simț ascuțit pentru tot ce e taină, pentru tot ce e duioșie, pentru tot ce e amurg, penumbră, luminiș de lună, freamăt, șopot în lumea lui Dumnezeu și în lumea oamenilor, aceiași amintire sigură a lucrurilor străvezii, învăluite, trecătoare, aceiași gîcire a mișcărilor ascunse ale sufletului altora fiindcă le află și în conștiința amănunțită a sufletului său, aceiași puțință de a se strămuta oricînd, de-a dreptul și cu cea mai mare ușurință, în acele lumi ale trecutului, ce a fost, și ale legendelor, care nu pot să fie, unde nu pot răzbate și trăi decît puține firi de scriitori; e aceiași măiestrie în a putea primi în sine sufletul poporului apropiat de natură și a putea vorbi, ca de la sine, ca și cum n’ar cunoaște și n’ar întrebuița altă limbă, acest minunat graiu de icoane nouă, de apropieri neașteptate, de armonie așa de firească și totuși așa de meșteșugită.

*Volumul e alcătuit la întîmplare, - în orice cas nu după urmarea în timp a bucaților. Ele se pot împărți însă, adecă ele se desfac de la sine, în: **cîntece, icoane din natură și legende**. Unitatea între ele o statornicesc acele însușiri ale poetului pe care am voit să le schițez mai sus. **Neîndoielnic** că Iosif e astăzi **singurul poet subiectiv al tinerilor, singurul dintre adevărații poeți care poate**

vorbi și pentru sine. Sînt, în adevăr, foarte frumoase și acele cîntări, acele imnuri pline de avînt ale lui P. Cerna, dar, tocmai fiindcă sînt imnuri, tocmai fiindcă în ele sentimentul iese din hotarele sale, înneacă duioșia de la început și zboară iute către înălțimile sublime ale teoriilor și ipoteselor filosofice, - tocmai de aceea ele nu sînt “cîntece”. Cînd, pe de altă parte, Goga ni vorbește despre bucuriile și durerile *sale*, și nu ale poporului său, simțirea e prinsă și atunci în strălucitoare zale grele, și acolo unde fără aceasta inima ar fi mișcată, gîndul admiră. Pe cînd nu se poate cînta mai *adevărat*, mai ușor în desfășurarea formei, mai adînc și mai comunicativ în fond, o iubire de acele care prefac toată viața, decît cum cîntă Iosif în paginile închinare fericirii sale.

Poetul numește apa Prahovei, dar aceasta n'are însemnătate. E, în schițe de lumină și albastru sau de aurite apusuri de soare sau de noapți țintate cu stele, viața *muntelui nostru*. În aceste descrieri, în care și forma se mlădie după sufletul popular, chiar față de cele mari și sfinte, - e aceeași nevinovăție duioasă ca în pînzele maestrului Grigorescu, e aceeași idealizare care nu vrea să prindă lucrurile pe care le dezmiardă atingîndu-le. Iar legendele, baladele de zmeoaiice, de fete de Domn ce mor de jale, de voinici ce merg în luptă, de lebede vrăjite, de flăcăi robiți de farnece, - par desfăcute, nu ca ritm sau ca rimă sau ca nume și vorbe, ci ca întregime a simțirii diafane, din fragmentele epopeii românești.

Față de “**Patriarhale**”, față de cîntarea lui Ștefan-cel-Mare, acest volum nou are fără îndoială noutatea sa. **Și acei cari ar fi bucuroși să însemne sfîrșitul carierei literare a lui Iosif vor avea de sigur și alte surprinderi. N.Iorga**».

Șt. O. Iosif scria poezia „**Dor de țară – Daină din Livania**” apărut în revista literară săptămînală „**SĂMĂNĂTORUL**” – anul al II-lea, volumul III, nr. 43 din 26 octombrie 1903: «Aș vrea s'adorm, să dorm mereu,/Și n'aflu loc în nici o parte./ **Și dor mi-e, dor de satul meu,**/Și satul meu e-așa departe!/ Și-aș vrea să merg, să merg mereu/ Și dor mi-e, dor mi-e de-o grădină,/ Grădină mîndră'n satul meu –/ Acolo aș găsi hodină./ Acolo vîntul pe'nserat/ Adie dulce și suspină, -/ Ș'aș tot dormi netulburat/ Sub flori de cimbru și sulfină. **St. O. Iosif**».

În contextul apropiatelor alegeri, este oportună publicarea articolului istoricului Nicolae Iorga „**Originea și marginile polemicilor**”, apărut în revista literară săptămînală „**SĂMĂNĂTORUL**” volumul III, nr. 39 din 28 septembrie 1903: «**Binevoitori ai acestei reviste, cari sînt în același timp și apostoli dezbrăcați de patimi ai culturii românești**, aprigi apărători ai bunelor moravuri și bunelor maniere, ne-au înfruntat adese-ori, spre învățatura noastră și folosul presei literare, pentru nedreptatea și lipsa de cuviință a atacurilor noastre. Am fi adecă, între neprihăniții și neătîrnitorii noștri confrăți zilnici, săptămînali, lunari și mai rar de cît lunari, niște perversi rătăciți, fără măsură în niște lupte literare lipsite de rost. Și e un strigăt de uimire indignată printre surate, o harnică arătare cu degetul, un dopros și o pâră pornite din inimi tot așa de curate ca a nevastei lui Putifar, care, cum se știe, a pîrît și ea ... **Aceasta mă îndeamnă a vorbi despre regulile polemicii corecte și demne. Polemică înseamnă luptă. Polemisează omul cinstit care descopere o faptă rea sau o socoteală șireată, o momeală cu meșteșug. Polemisează acela care se vede atacat fără dreptate și-și apără numele bun.**

Polemisează acela care înfățișează idei ce i se par mîntuitoare, dar a căror isbîndă o vede amenințată de cine nu înțelege sau nu vrea să înțeleagă. Polemisează omul de gust în

potriva celor ce mint lumea cu frumuseți false și nesănătoase. Polemisează omul de știință serios contra flecarilor. Aceasta e polemica bună, pe care ai datoria de a o începe, de a o urmări, de a o duce la capăt. E ca un fel de poliție socială, literară, științifică.

Ea n'are nimic a face cu polemica intereselor personale jignite sau a vanităților atinse, cu aceia care se războiește din invidie, josnic simț de răzbunare, sau chiar din mania vrednică de milă de a face rău.

Asemenea luptători n'au steag, sau nu îndrăznesc să scoată la iveală pe cel adevărat.

E o zadarnică sfărîmare a păcii dintr'o societate, un tărăboiu ordinar, o zgomotoasă petrecere de tîrîie-brîu. Dacă acel care săvîrșește delictul e un om deștept, un scriitor de talent sau un glumeț cu haz, lupta e dusă cu știința efectului ce se urmărește și poate să ajungă scopul nevrednic de a terfeli o reputație în ochii celor mulți, cari socot că adevărul strigă mai tare decît minciuna; dar ea rămîne, fără deosebire de însușiri la reprezentanții ei, o faptă *rea*, urîță. Aceasta în ceia ce privește motivele.

Cît despre hotarele peste care luptătorul nu ar fi îngăduit să treacă, ele *nu* se schimbă după împrejurări, cari sînt felurite dacă un agent al puterii publice e dator să fie omenos și față de cel mai cerbicos pungaș, polemistul care denunță și înfierează e ținut să înlătore ori-ce slăbiciune cînd își îndeplinește datoria, care e distrugerea totală a nedreptății, neadevărului și urîciunii. Căci nu e vorba de d.X sau Y, care e bălan sau brun, care e tînăr sau bătrîn, care îți e rudă ori nu, de la care te poți aștepta la sprijin în carieră sau la huiduituri de stradă, ci de lucruri care *nu* se cade să fie, fiindcă sînt urîte, fiindcă sînt false, fiindcă sînt nedrepte, și otrăvesc lumea, în care se strecoară.

Poate fi vorba atunci de răutate sau de cruzime? Însă, alături de fapta ce chiamă distrugerea dreaptă asupra-i, e omul care a scris, a spus, a făcut acel neadevăr, acel monstru estetic, acea falsificație.

Osînda trebuie să-l cuprindă și pe dînsul și în ce măsură?»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xxxvi-regulele-polemicii-corecte-si-demne-singurul-poet-subiectiv-al-tinerilor-e-ca-un-fel-de-politie-sociala-literara-stiintifica-ace-monstru-estetic-154055.html>

În: *Tribuna*, 10 septembrie 2020